

До 24-річного Джека в китайський день поминання померлих несподівано підходить тигр Лаоху та розгортається в лист його матері до нього. Тож він знаходить китайську туристку, через яку відкриває трагічну історію своєї матері та її глибоку любов до сина. Китайський ієрогліф «любов», з великими зусиллями написаний Джеком під словами матері, надає тигру нове життя. Лаоху оживає, і вони разом вирушають додому, а Джек — ще й до рідної східної культури.

Головний герой історії, громадянин США, поєднує в собі дві культури: західну, яку уособлює батько-американець, і східну, що походить від матері-китайки.

У процесі переходу зі світу дитинства до світу дорослих він майже повністю відмежується від материнської культури, залишаючи у своєму житті лише її тінь. Відродження східної частини власної ідентичності відбувається через магічні оригами матері вже після її смерті. Секрет материнської магії, яка стала своєрідним посланням від матері зі світу дорослих до сина зі світу дитинства, полягає в тому, що любов іншою мовою можна відчути лише губами, тоді як рідною мовою вона проникає прямо у серце.

Н. Крикля

**ОПОВІДАННЯ АНДЖЕЯ САПКОВСЬКОГО «МЕНШЕ ЗЛО»
В ТЕЛЕСЕРІАЛІ «ВІДЬМАК» ЛОРЕН ШМІДТ-ГІССРІХ**

N. Krykليا

**ANDRZEJ SAPKOWSKI'S SHORT STORY "THE LESSER EVIL"
IN THE TV SERIES "THE WITCHER" BY LAUREN SCHMIDT-HISSRICH**

Оповідання «Відьмак» (1986) польського письменника Анджея Сапковського започаткувало однойменний літературний цикл фентезі про пригоди відьмака Геральта із Рівії. Одним із перших продовжень стало оповідання «Менше зло» (1989), а першою книгою серії — збірка «Відьмак. Останнє бажання» (1993) з цих та ще 11 оповідань. Останньою з численних книг циклу наразі є роман «Роздоріжжя круків» (2024). «Менше зло» отримало премію Зайделя (1990) — найпрестижнішу польську премію з фантастики, а інші твори серії та їх автор — численні національні та міжнародні нагороди. Світ Геральта поступово перетворився у франшизу, до якої додалися комікси, художні та анімаційні фільми, серіали, мюзикли, відеоігри тощо.

Остання екранізація циклу — серіал «Відьмак» (Netflix, 2019–2025, 4 сезони, знімається п'ятій). Проект очолила американська сценаристка і телепродюсерка Лорен Шмідт-Гіссріх, а творчим консультантом серіалу став Анджей Сапковський. «Менше зло» — перший епізод першого сезону (2019) серіалу.

Події розгортаються в невеличкому містечку Блавікен, куди прибув Геральт і випадково опинився в центрі конфлікту між жорстокою розбійницею княжною Ренфрі та чародієм Стрегобором. Останній брав участь у спробах мачухи Ренфрі вбити власну пасербицю багато років тому. Тоді «не знайшлося нікого, хто скрутив би їй голову. І тобі зараз», — підсумував Геральт в розмові з чародієм, а зараз це протистояння може призвести до численних жертв серед містян, тож відьмак повинен обрати «менше зло».

Оповідання є своєрідною пародією на казку братів Грімм «Білосніжка» (1812), долю якої модифікує Ренфрі. Мачуха та чародій намагалися її отруїти яблуком з беладоною, але урятували (дали бловотного) семеро гномів, яких вона «переконала, що вигідніше грабувати купців на тракті, ніж дихати пилюкою в копальнях». Гноми

згодом вбивають один одного, а княжна опиняється у брилі гірського кришталю («халтурна робота» Стрегобора), але «якийсь ідіот-принц» віддає «силу-силенну грошей за контрзакляття», відчаровує її та привозить додому. Пізніше Ренфрі потрапляє на катівську лаву, проте гинуть як її рятівник, так і майже вся його родина, а княжна очолює нову банду. Фабула «Білосніжки» вимальовується зі спогадів Стрегобора й Ренфрі з коментарями Геральта та не помічається в екранізації, інші суттєві відмінності якої розглянемо далі.

На початку оповідання відьмак повертається до Блавікену з тілом кікімори, сподіваючись отримати винагороду за вбивство потвора. Опис поєдинку відсутній. У серіалі ж розповідь починається видовищною битвою Геральта з монстром, яка завершується саркастичною ремаркою знесиленого героя. Цей доданий епізод виглядає яскраво та приголомшливо, проте здається трохи недоречним, оскільки порушує атмосферу та контекст оригінальної історії.

На зустрічі з вїйтом Кальдемейном, давнім знайомим, Геральту не вдалося отримати нагороду за знищення монстра. Тож він вирішує разом із вїйтом вирушити за нею до міського чародія. У фільмі до сюжету додають новий елемент конфлікту: у корчмі Геральт стикається з ворожістю містян, що ледь не переходить у бійку. Несподівано ситуацію врятовує Ренфрі, що призводить до передчасної і дещо зайвої зустрічі ключових персонажів. У подальшій подорожі до замку чародія змінюється супутник Геральта. Якщо в оригінальній історії це сам Кальдемейн, то в екранізації героя супроводжує донька вїйта, Марілька. Такий акцент на другорядному персонажі виглядає дивним і недоречним.

Вхід до башти чародія охороняє магічний кнокер на дверях, який дозволяє увійти тільки Геральту, оскільки Стрегобор впізнає голос свого знайомого. Відьмак дізнається історію тривалої ворожнечі між княжною та чародієм, а також отримує пропозицію Стрегобора вбити Ренфрі, яку він категорично відхиляє. Дверний кнокер повністю відсутній в екранізації, тож Геральт просто проходить крізь магічні двері. Разом із кнокером зникло й давнє знайомство відьмака з чародієм, а їхня розмова була суттєво скорочена та спрощена.

До зустрічі з княжною передую конфлікт у шинку з її бандою, який перериває сама Ренфрі. Геральт вислухує її версію причини ворожнечі з чародієм і отримує пропозицію вбити Стрегобора, яку також відхиляє. У розмові з вїйтом герой усвідомлює небезпеку повторення «Тридамської різанини» з захопленням заручників та їх вбивством, до якої колись був причетний один з головорізів Ренфрі. Геральт обирає «менше зло» й мчить до ярмарку, ігноруючи заборону Кальдемейна. Серіал же відправляє відьмака до лісу на чергову зустріч із Ренфрі, при цьому сюжет епізоду тісно переплітається з другорядними лініями та завершується романтичною сценою. Лише після цього Геральт, промовивши слово «ярмарок», вирушає назад до Блавікену.

На ярмарку відьмак розправляється з усією бандою розбійників просто на очах у переляканій юрби містян. Коли з'являється Ренфрі, він пропонує їй піти, позаяк «тут не буде другого Тридаму». Однак княжна відмовляється: «Ти зробив свій вибір. Тепер моя черга», і зрештою гине в запеклому поєдинку з Геральтом. Кінематографічна адаптація додає драматичності цій сцені — княжна з'являється, притискаючи ніж до горла Марільки. Проте діалог між героями скорочено до мінімуму, а останнє прохання Ренфрі обійняти її поступається місцем передбаченню щодо майбутнього Геральта.

Головний герой — це худорлявий і живавий мутант із моторошною зовнішністю, витягнутими котячими зіницями та білим волоссям, перев'язаним стрічкою на чолі. Кожна його зовнішня риса є відображенням непростого способу життя або подій минулого. Після бою на ярмарку Геральт отримав прізвисько «М'ясник із Блавікена». У серіалі ж він занадто молодий і вельми привабливий для персонажа, що наводить жах своєю зовнішністю. Та занадто м'язистий для виживача, що перестрибує з однієї роботи до іншої. Відмінність між іншими персонажами в екранізації та оригіналі значно менш помітна, оскільки вони виглядають і сприймаються цілком органічно у світі Геральта.

Фільм розгортає дві сюжетні лінії, які віддалені у часі майже на пів століття. Основна тісно переплітається з оригінальною історією, тоді як додаткова звертається до інших творів із саги. Королівство Цінтра, княжна Цірілла та її зустріч з Геральтом з'являються у видіннях Ренфрі, що не були присутні в первісному тексті.

Як самостійний фільм з оригінальним сценарієм перша серія «Відьмака» виглядає досить гідно та має високі рейтинги. Візитівкою серії є фраза головного героя: «якщо я вже маю вибирати поміж одним злом та іншим, то волю не вибирати зовсім», який, все ж таки, обирає «менше зло». Втім, як адаптована версія, ця серія містить чимало змінених, вилучених або доданих епізодів, а також побічну сюжетну лінію. Через це, на превеликий жаль, вона залишає враження «більшого зла» у порівнянні з оригінальним твором.

А. Кузняна

ОПОВІДАННЯ СТВЕНА КІНГА «ПОЛЕ БОЮ» В ТЕЛЕВЕРСІЇ РОБА БОУМЕНА

А. Kuzniāna

STEPHEN KING'S SHORT STORY "BATTLEGROUND" IN THE TV VERSION BY ROB BOWMAN

Сюжет оповідання Стівена Кінга «Поле бою» (1972) розгортається навколо Джона Реншоу, професійного кілера, який після успішного виконання чергового замовлення отримує набір іграшкових солдатиків. Оживши, вони перетворюють квартиру на поле бою, де життя кілера опиняється під смертельною загрозою. Ідея карми за скоєні злочини, зокрема, за насильство і жорстокість, набуває особливого значення через іронічний поворот сюжету. Герой, який колись приносив смерть іншим, сам опиняється в ролі жертви безжального полювання.

Кіноадаптація Роба Боумена в першій серії серіалу «Нічні кошмари та фантастичні бачення» (2006) майстерно відтворює основні ідеї та теми, закладені в основі оригінального оповідання. Екранізація дбайливо зберігає сюжетну структуру та визначальні моменти, що формують сюжетну лінію, дозволяючи глядачеві відчути емоційне й психологічне напруження літературного першоджерела. Водночас в адаптації присутні деякі відмінності, які впливають на інтерпретацію певних аспектів історії та характерів персонажів, підкреслюючи унікальні особливості кінематографічної мови.

У першоджерелі професійна діяльність головного героя згадується лише побіжно, в одному короткому абзаці. Проте кіноадаптація надає цьому аспекту значно більше уваги, виділяючи приблизно 12 хвилин екранного часу. Така деталізація дозволяє показати ставлення Реншоу до своєї професії, підкреслюючи